

Силабус курсу Педагогічна практика

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма: "Середня освіта (Природничі науки)"
Кількість кредитів: 6
Рік підготовки, семестр – I рік, II семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з графіком навчального процесу
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська.

Керівники курсу:

доктор педагогічних наук, професор **Степанюк Алла Василівна**,
кандидат педагогічних наук, доцент **Жирська Галина Ярославівна**

Контактна інформація stepanjuk@chem-bio.com.ua; 0352-43-59-01

Опис дисципліни

Курс «Педагогічна практика» в системі вищої освіти є компонентом професійної підготовки та є видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу, включаючи організацію навчальної діяльності з природничих дисциплін, організаційну, методичну та виховну роботу. Мета педагогічної практики здобувачів другого (магістерського) рівня зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки) полягає у підготовці фахівців до здійснення освітнього процесу з вивчення навчальних предметів «Природничі науки», «Хімія», «Біологія і екологія», а також «Фізика» у закладах загальної середньої освіти.

У результаті практики у здобувачів сформується потреба систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів. Крім того, під час педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжуватиме складатися власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Навчальний контент

№	Тему	Результати навчання	Завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Організаційна робота			
1.	Організаційна діяльність здобувача-практиканта	Вміння планувати, організовувати та презентувати результати власної педагогічної діяльності.	Розробка індивідуального плану роботи студента-практиканта. Ведення щоденника практики. Оформлення конспектів проведених занять. Оформлення протоколів аналізу двох занять, проведених вчителями і двох, проведених колегами-практикантами. Оформлення і ведення документації щодо результатів педагогічної практики. Підготовка звіту про результати практики, рефлексивного есе.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Навчальна робота			
2.	Освітня діяльність здобувача-практиканта у ЗЗСО III ступеня	Вміння організовувати та проводити різні форми навчальних занять з предметів «Природничі науки», «Фізика», а також Хімія та «Біологія і екологія» у закладах загальної середньої освіти й закладах професійної освіти, використовуючи інноваційні освітні технології; ефективно організовувати педагогічне діалогічне спілкування та педагогічне спостереження.	Планування власної освітньої діяльності, підготовка до занять. Складання планів-конспектів уроків та інших занять. Підбір та використання інноваційних, інформаційно-цифрових технологій навчання в процесі занять (мультимедійні презентації, аудіо-, відео-контент). Розробка і використання на заняттях інтерактивних, діалогічних методів навчання. Проведення навчальних занять за розкладом ЗЗСО: 6 уроків біології, 6 уроків хімії, 2 уроки

			фізики, 2 уроки природничих наук. Проведення консультацій для учнів 10-11 кл.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Методична робота			
3.	Методична діяльність здобувача-практиканта	Вміння критично аналізувати й оцінювати традиційні форми і методи навчання предметів природничої галузі знань; розробляти та удосконалювати методичні матеріали щодо забезпечення освітнього процесу; оцінювати якість навчально-виховного процесу та освітнього середовища.	Ознайомлення зі змістом та особливостями організації освітнього процесу з біології і екології, хімії, природничих наук та фізики в 10-11 класах. Ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням природничих дисциплін, наявним в ЗЗСО та можливостями його використання (підручники, дидактичні посібники, методичні рекомендації тощо). Складання календарно-тематичного плану і планів окремих занять, завдань для поточного і тематичного оцінювання тощо. Участь у засіданнях педагогічної ради закладу освіти, у роботі методичних семінарів тощо. Відвідування та аналіз занять учителів та колеґ-практикантів.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Виховна робота			
4.	Ціннісно-орієнтаційна (виховна) діяльність здобувача-практиканта	Вміння ефективно організовувати різні види педагогічної комунікації, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної і позакласної роботи.	Ознайомлення з організацією виховної роботи у закладі освіти. з планом виховної роботи класу. Виконання обов'язків помічника класного керівника. Організація і проведення виховного заходу, бесід щодо формування системи ставлень старшокласників тощо. Відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші практиканти.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати сучасні проблеми в галузі природничої освіти, що передбачає проведення досліджень, інтеграцію знань та здійснення інноваційної педагогічної діяльності, характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу
ЗК 1.	Володіння технологіями усного і писемного мовлення державною та іноземною мовами, навичками міжособистісного спілкування і критичним ставленням до інформації, отриманої із різних джерел.
ЗК 2.	Здатність застосовувати інформаційні та комунікаційні технології навчання.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного, критичного мислення та прийняття конструктивних рішень на основі сформованих загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК 4.	Здатність проводити дослідження, моделювати та виконувати проекти автономно чи в команді, мотивувати людей та рухатись до загальної мети.
ЗК 5.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, діагностування власних станів та почуттів для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності, генерувати нові ідеї, проявляти ініціативу, оцінювати результати своєї праці.
ЗК 6.	Соціальна активність, здатність нести громадянську відповідальність за стан довкілля та суспільства, виявляти толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.
ЗК 7.	Здатність до осмислення предметної галузі (природничі науки, фізика, хімія, біологія, педагогіка) та специфіки професійної діяльності.

ЗК 8.	Здатність до застосовування здобутих компетентностей в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті, розвитку та прогнозування людського буття, суспільства і природи, духовної культури.
ЗК 9.	Здатність до актуалізації потреби реалізації власного потенціалу, проектування та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій особистісного зростання.
СК 2.	Здатність моделювати та оцінювати природні системи різного рівня організації на основі взаємозв'язку фундаментальних закономірностей природи, суспільства та їх імплементації в освітній процес.
СК 3.	Здатність розуміти та оцінювати тенденції в освіті та вміння розпізнавати їх потенційні наслідки, проблеми практичної реалізації досягнень педагогічної та природничих наук, втілювати у життя стратегію сталого розвитку соціо-біологічних систем.
СК 6.	Здатність вирішувати комплексні проблеми у галузі професійної діяльності, що вимагають глибокого переосмислення цілісності знань про природу шляхом використання концептуальних та методологічних знань.
СК 7.	Здатність дотримуватися принципів науковості та інтеграції, цілей освітніх систем при трансляції природничо-наукових знань у площину навчальних предметів з біології, хімії, фізики та природничих наук.
СК 8.	Здатність застосовувати набуті знання з предметної галузі, сучасних методик і освітніх технологій для формування ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти.
СК 9.	Здатність застосовувати методологію провадження освітньої діяльності: особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного, системного, цілісного, праксеологічного та задачного підходів.
СК 10.	Здатність проектувати та забезпечувати ціннісний компонент змісту природничої освіти та відображати власну систему цінностей, застосовувати природничонаукові знання в повсякденному житті задля безпечної життєдіяльності, охорони здоров'я, збереження власного здоров'я та здоров'я інших.
СК 11.	Здатність консультивати суб'єкти педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх проблем, стратегії сталого розвитку людства та популяризації природничих наук.
СК 12.	Здатність до виконання функцій сучасного вчителя (ментора, тьютора, модератора, фасилітатора, коуча), конкурентоздатної адаптації до змінних умов освітнього менеджменту та вимог суспільства.
СК 13.	Здатність використовувати комп'ютерні засоби (інформаційних пакети, прикладне програмне забезпечення тощо) для провадження ефективної методичної діяльності в освітньому процесі.
СК 14.	Уміння творчо добирати та застосовувати методи і засоби навчання, спрямовані на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивуючого, розвивального та інклюзивного освітнього простору.
СК 15.	Здатність застосовувати сучасні освітні технології, у тому числі й інформаційно-цифрові, для забезпечення освітнього процесу, безпечного проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з природничих наук в лабораторних та природних умовах, упровадження STEM-освіти.
СК 16.	Здатність реалізовувати виховні функції на навчальних заняттях і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів, у т.ч. з особливими потребами та формування їхньої культури.
СК 17.	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної професійної діяльності, оцінки педагогічного досвіду, рефлексії та самоорганізації професійної діяльності.

	Результати навчання
PH 5.	Знання теорії та методики навчання природничих предметів, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання.
PH 6.	Знання змісту і принципів організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутності проектування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів із фізики, хімії, біології, інтегрованого курсу «Природничі науки».
PH 7.	Уміння абстрактно та критично мислити, приймати конструктивні рішення на основі наявних загальнолюдських цінностей, логічних аргументів та перевірених фактів, гармонійного поєднання знань з природничих наук, методики їх навчання та культури педагогічного спілкування.
PH 8.	Уміння працювати в полікультурному середовищі для забезпечення успішної взаємодії у сфері науки та освіти, володіння технологіями усного і писемного спілкування державною та іноземною мовами у професійній діяльності, інформаційними технологіями і критичним ставленням до соціальної інформації.
PH 9.	Уміння аналізувати з наукової точки зору фундаментальні онтологічні, гносеологічні, соціальні, культурні, педагогічні та психологічні явища і процеси, використовувати методологію цих сфер знання у різних видах професійної діяльності.
PH 10.	Уміння інтегрувати методи емпіричного та теоретичного рівнів пізнання в освітньому процесі, застосувати припущення, гіпотези, теорії та концепції на рівні, необхідному для вирішення науково-дослідних завдань та проблем діяльності вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології.
PH 11.	Уміння застосовувати методи природничих та педагогічних наук, сучасні цифрові технології та пристрої для розв'язання природничо-наукових та освітніх проблем, створення інформаційних продуктів та методикою їх використання у шкільній практиці.
PH 12.	Уміння конструювати моделі явищ та процесів природних та освітніх систем, проводити фізичні, хімічні, біологічні та педагогічні дослідження, аналізувати результати та прогнозувати наслідки відповідних дій.
PH 13.	Уміння виконувати функції сучасного вчителя: ментора, тьютора, модератора, фасилітатора, коуча, консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх проблем, стратегії сталого розвитку людства, популяризації природничої освіти.
PH 14.	Уміння застосовувати здобуті компетентності в широкому діапазоні можливих місць працевлаштування та повсякденному житті, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури.
PH 15.	Уміння застосовувати м'які навички (soft skills) та їх формувати в школярів у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
PH 16.	Уміння актуалізувати власний потенціал, проектувати та реалізувати індивідуальні освітні траєкторії особистісного зростання.
PH 17.	Уміння адаптуватись та діяти в новій ситуації, діагностувати власні стани та почуття для забезпечення ефективної та безпечної професійної діяльності, збереження власного здоров'я та здоров'я інших, генерувати нові ідеї, оцінювати результати своєї праці.
PH 18.	Соціальна активність, відповідальність за стан довкілля та суспільства, толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримуватись морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності

Літературні джерела

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Загальна методика навчання біології: [навч. посібник] / І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.; за ред. І. В. Мороза. К.: Либідь, 2006. 592 с.
3. Задорожний К.М. Нові педагогічні технології для вчителів біології : навч.-метод. посіб. К. М. Задорожний. Харків : «Основа», 2009 с.112.

4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
5. Календарно-тематичне планування. Природознавство. 5 клас. Біологія. 6–9 класи. Біологія і екологія. 10–11 класи /Н. Міщук, Г. Жирська, І. Дем'янчук. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 160 с.
6. Календарно-тематичне планування. Інтегрований курс «Природничі науки». 10–11 класи /Н. Міщук, Г. Жирська, О. Федчишин. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 64 с.
7. Компетентісно орієнтовані завдання. Біологія: 6-11 класи / С.Колядко, О.Морозюк, О.Кузьмич та ін. Тернопіль: Підручники і посібники, 2019. 80 с.
8. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи : Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.
9. Методика навчання біології: навч. посібник / Н.Б.Грицай. Рівне: ТзОВ «Дока центр», 2016. 272 с.
10. Навчання хімії у старшій школі на академічному рівні: монографія / Величко Л.П., Вороненко Т.І., Лашевська Г. А., Титаренко Н.В.. К.: Педагогічна думка, 2015. 216 с.
11. Освітні технології у короткому викладі: навчально-методичний посібник / О.І.Янкович, Л.М.Романишина, М.М.Бойко, Н.М.Лупак, Л.М.Паламарчук. Тернопіль: Астон, 2012. 144 с.
12. Пометун О. Пироженко. Л. Сучасний урок, інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. К.: А, С, К., 2003. 320 с.
13. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса : СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
14. Савченко В.Ф. Методика вивчення фізики у старшій школі. Вид-во Академія, 2011. С. 296
15. Технології навчання біології / [Упоряд. К.М. Задорожний]. Х.: Основа, 2007. 160 с.
16. Web-сайт «Osvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/biology/36366/
17. Web-сайт «Сучасний урок» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.osnova.com.ua/download/11-386-35570.pdf>.
18. Web-сайт «Інновації в сучасній освіті» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura10/suchasni-metody-navchannya-u-protsesi-vykladannya-biolohiji/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Звітна документація з практики, яка здається із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Рукопис статті або тези доповіді за темою магістерської роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до друку із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Політика щодо відвідування: Відвідування бази практики є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин завдання практики можуть виконуватися в он-лайн формі за погодженням з керівником.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. Організаційна робота	10
Модуль 2. Навчальна робота	50
Модуль 3. Методична робота	15
Модуль 4. Виховна робота	20
Захист результатів практики	5
Сума (диференційований залік)	100

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) Робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) Перелік документів, що подаються до захисту результатів практики;
- 3) Щоденник обліку роботи та результатів педагогічної практики.